

розпочато у медичних університетах Києва, Тернополя, Дніпропетровська, Національному фармацевтичному університеті.

Так кафедрою соціальної медицини, організації та економіки охорони здоров'я Харківського національного медичного університету у 2013 році було розроблено навчальну програму циклу тематичного удосконалення для лікарів-практиків «Доказова медицина з основами сучасної епідеміології та біологічної статистики». Цикл розраховано на 2 тижні навчання. Кафедрою було підготовлено методичні розробки лекцій та практичних занять. Навчально-тематичним планом передбачено 8 годин лекцій, 46 години відводиться на проведення практичних занять, 22 години на семінарські заняття, підсумковий контроль знань проводиться протягом двох годин у вигляді складання іспиту. Усі заняття проводяться з використанням мультимедійної техніки, інтерактивних дошок, а також ситуаційних завдань із заданим алгоритмом їх виконання. Теми лекцій та практичних занять постійно поповнюються новими даними, інформацією, прикладами.

Проведення циклу тематичного удосконалення викликало серед слухачів велику зацікавленість, постійно відбувається діалог за темами практичних занять. Співробітники кафедри переконалися, що клініцистам вкрай необхідно підвищувати свій рівень освіченості, потрібно не тільки досконало знати висновки досліджень, але і вміло

використовувати їх у конкретній клінічній ситуації. Практикуючий лікар повинен обов'язково знати результати рандомізованих клінічних досліджень, щоб призначення певної процедури було якомога обґрунтованішим.

Доказова медицина не тільки прокладає собі шлях на етапі післядипломного удосконалення лікарів, але в провідних університетах світу курси «медицина, яка базується на доказах» запроваджуються у вигляді ознайомчих лекцій уже на перших курсах навчання [4]. Це є надзвичайно потрібним, оскільки не кожен практикуючий лікар має достатньо досвіду для того, щоб зорієнтуватися в розмаїтті клінічних ситуацій, знайдення правильних оперативних рішень на принципах доказовості.

Література:

1. Метелица В.И. Что означает «кардиология, основанная на доказательствах» для практической деятельности врача // Терапевтический архив. – 1999. - №9. – с.46-52.
2. Opie L.H. Evidence Based Cardiology/Eds.: Yusuf et al. - London, 1998. – P.3555-367.
3. Доказательная медицина. Ежегодный справочник. – М.: Медиа Сфера, 2002.
4. Нетяженко В.З. «Доказова медицина. Кому та що потрібно доводити?» // Мистецтво лікування. – 2004. - № 5 – С.14.

УДК 378.018.43:614.252.1:616.9

ДИСТАНЦІЙНА ФОРМА НАВЧАННЯ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ З ІНФЕКЦІЙНИХ ХВОРОБ

Т.Є. Оніщенко¹, О.В. Рябоконт¹, В.Ф. Оніщенко², О.О. Фурик¹, Д.А.Задірака¹

*Запорізький державний медичний університет¹
Запорізький національний технічний університет²*

THE FORMS OF DISTANCE EDUCATION IS PREPARATION DOCTORS-INTERNS ON THE INFECTIOUS DISEASES

T.E. Onishchenko¹, E.V. Ryabokon¹, V.F. Onyshchenko¹, E.A. Furik¹, D.A.Zadiraka¹

*Zaporizhzhya State Medical University¹
Zaporizhzhya National Technical University²*

У статті висвітлені проблеми підвищення ефективності післядипломної освіти лікарів-інтернів з інфекційних хвороб. Розглянуто необхідність впровадження у педагогічну практику дистанційної форми навчання. Запропоновано шляхи щодо вдосконалення видів та методів самостійної роботи лікарів-інтернів.

The article deals with the problem of increasing the effectiveness of postgraduate education of interns. The need for the introduction of distance education in teaching practice has been considered. The ways of improving the types and methods of independent work of interns were offered.

Вступ. Основним напрямом вдосконалення процесу підвищення кваліфікації лікарів-інтернів на етапі післядипломної освіти є поступове впровадження сучасних форм навчання. Інтернатура є першим кроком до самостійної роботи лікаря, тому використання традиційних методів навчання лікарів-інтернів спрямоване на придбання і поглиблення знань шляхом передачі інформації із подальшим їх втіленням у конкретних професійних діях. На цьому етапі є важливим направляти зусилля молодого фахівця на самовдосконалення. Використання традиційних методів навчання лікарів-інтернів спрямоване на придбання і поглиблення знань шляхом передачі інформації із подальшим втіленням їх у конкретних професійних діях. Такий підхід у підготовці лікарів цілком виправданий, але ця методологія навчання не достатньо сприяє розвитку самостійної пізнавальної діяльності особистості.

Основна частина. Сучасні темпи розвитку суспільства, економіки та соціальної сфери вимагають від освітніх

установ використання нових методів освіти. Це стосується, перш за все, впровадження в навчальний процес дистанційних освітніх технологій. Поява дистанційних освітніх технологій відкрила нові можливості для отримання освіти і підвищення кваліфікації. Саме на цьому постулаті базується концепція дистанційного навчання, як нової форми післядипломної освіти. Основною перевагою дистанційного навчання є можливість отримання освіти поза межами навчального закладу. Іншими словами, лікарі-інтерни можуть засвоювати необхідні знання у зручний для них час, з мінімальним відривом від основної діяльності. Дистанційне навчання дає можливість лікарям-інтернам отримати консультації викладача і контроль знань не відвідуючи навчальний заклад [1,2,3].

Рівень розвитку лікаря-інтерна оцінюється його здатністю самостійно набувати нові знання і використовувати їх у навчальній і практичній діяльності. У формуванні творчої активності одне із провідних місць займає самостійна робота.

Лише цілеспрямована систематична самостійна робота кожного лікаря-інтерна дозволяє глибоко засвоїти знання, виробити і закріпити вміння, перетворити їх на відповідні навички розумової праці [4].

Для реалізації організаційних умов і методологічних підходів, що сприятимуть підвищенню ефективності засвоєння інфекційних хвороб лікарями-інтернами в інтернатурі, необхідно визначити і вирішити ряд завдань. Головним є визначення сутності, змісту і структури дистанційного навчання; обрисити організаційні умови і методологічні підходи, які сприятимуть їх розвитку на етапі післядипломної освіти.

Дистанційне навчання у підготовці лікарів-інтернів - це сучасна організація навчального процесу, яка реалізується у специфічній педагогічній системі, що базується на принципі самостійного навчання лікаря та інтерактивної взаємодії викладача і интерну. Засвоєння методології і впровадження дистанційної форми навчання на етапі післядипломної освіти лікарів-інтернів має організовуватися з урахуванням нових інформаційних технологій і орієнтуватися на формування розвиненої особи, здатної до постійного оновлення наукових знань і професійної мобільності [5,6].

Результативність дистанційного навчання на післядипломному етапі освіти лікарів визначається: ефективністю взаємодії викладача і лікаря; активним зворотним зв'язком; якістю попереднього проєктування процесу дистанційної освіти і засобами управління ним; розробкою дидактичних матеріалів [7]. Сучасні комп'ютерні програми дозволяють забезпечити передачу знань і доступ до різноманітної навчальної інформації, а новітні технології, а саме інтерактивні електронні навчальні посібники, мультимедійний контент, мережа Інтернет, сприяють активному залученню лікарів-інтернів до процесу навчання. Інтерактивні можливості систем доставки інформації дозволяють налагодити і навіть стимулювати зворотний зв'язок, забезпечити діалог і постійну підтримку, які є неможливими у більшості традиційних систем навчання [8].

Особливістю дистанційної освіти лікарів-інтернів на післядипломному етапі є надання інтернам можливості самостійно отримувати необхідні знання, використовуючи сучасні інформаційні технології. На самостійну позааудиторну підготовку лікарів-інтернів надається одна третина від загальної кількості часу навчання, але на сьогодні цей час витрачається з дуже низьким коефіцієнтом ефективності. Розв'язати цю проблему можна декількома заходами. По-перше, шляхом підвищення мотивації у молодого фахівця до самостійної роботи. Наприклад, можливим варіантом підготовки лікаря-інтерна до заняття може стати створення мультимедійної презентації з вивчаємої теми і використанням сучасного програмного забезпечення, мережі Інтернет та інш. Важливим у такому способі підготовки є формування навичок самостійної роботи і стимулювання творчого підходу до навчання. По-друге, створення на базі кафедри комп'ютерних класів, які мають бути оснащені електронними методичними матеріалами: навчальними посібниками, які розроблені співробітниками кафедри згідно з тематичними планами; мультимедійними презентаціями, фото- і відеоматеріалами; тестовими завданнями як навчального, так і контролюючого типу; блоком текстових матеріалів у вигляді збірки наукових статей з актуальних проблем інфектології. Враховуючи можливості сучасних комп'ютерних технологій, однією з дистанційних форм навчання може стати розробка і підтримка сайтів кафедри, які повинні

забезпечити живий зв'язок між викладачем і лікарем-інтерном [8].

Для успішної організації самостійного засвоєння базових і профільних навчальних курсів при електронному дистанційному навчанні необхідним є повноцінне формування основних компонентів освітнього середовища: діяльнісного, комунікативного, просторово-предметного [9].

Діяльнісний компонент є сукупністю різних видів діяльності, що необхідні для навчання і розвитку лікарів-інтернів. Найважливіші з них: розробка індивідуальних навчальних планів лікарів-інтернів; гнучке поєднання онлайн, офлайн та очно-заочного навчання; розробка гнучкої системи оцінювання; технічне оснащення освітнього процесу; самооцінка лікаря-інтерна; науково-дослідна і творча діяльність.

Комунікативним компонентом є простір між особою взаємодії у безпосередній або предметно-опосередкованій формі і способів взаємодії лікаря-інтерна з даним освітнім середовищем та іншими суб'єктами. Найбільш важливими елементами є: гнучке поєднання навчання у процесі спільної діяльності (колаборативний підхід) і самостійного навчання; партнерство викладача з лікарем-інтерном; вільна комунікація всіх учасників освітнього процесу з навчальних та не навчальних питань; широке обговорення наукових досліджень.

Просторово-предметний компонент - це сукупність просторово-предметних засобів, що забезпечують можливість необхідних дій і поведінки суб'єктів освітнього середовища. Найбільш важливими засобами для забезпечення дистанційного навчання і творчої самореалізації є система електронного дистанційного навчання (навчально-методичний комплекс, майданчик для вирішення навчальних завдань, портфоліо кожного лікаря-інтерна, майданчики для комунікації учасників освітнього процесу та для обговорення наукових проблем, засоби індивідуальної і колективної аудіо- і візуальної онлайн-взаємодії; віртуальна медіатека.

Висновки: впровадження дистанційних технологій на післядипломному етапі освіти лікарів-інтернів є самостійна робота з використанням сучасних інформаційних технологій. Організація самостійної роботи за допомогою сучасних дистанційних технологій сприяє безперервній самоосвіті, вдосконаленню професійної компетенції фахівця, визначає успішність його особистого зростання і соціальну реалізацію.

Література:

1. Образовательные технологии в подготовке специалистов: Сб. научных статей по итогам работы МНПК, Минск, 20-21 марта 2003. / Министерство образования РБ, Учреждение образования РБ, Учреждение образования «Минский государственный высший радиотехнический колледж», под ред. Н. А. Цырельчука. - Мн.: МГВРК. - 2010. - Ч. 5. - 204 с.
2. Тавгень И. А. Дистанционное обучение: опыт, проблемы, перспективы / И. А. Тавгень. - Мн.: БГУ.- 2009. - 218 с.
3. Тихонов А. Н. Управление современным образованием: социальные и экономические аспекты / Тихонов А. Н., Воронина Т. П., Молчанова О. П. - М.: Вита Пресс, 2008. - 150 с.
4. Мандриков В. Б. Особенности развития информатизации медицинского вуза на этапе создания системы качества образования / В. Б. Мандриков, А. Н. Голубев // Материалы Всероссийской научно-методической конференции «Психолого-педагогические

аспекты совершенствования качества медицинского и фармацевтического образования» посвященной 90-летию САМГМУ.–2009.-С. 118-120.

5. Дудина М. Н. Новая образовательная парадигма: проблемы содержания образования / М. Н. Дудина // Образование и наука. - 2010. - № 2.-С. 3-16.

6. Гаврилов Н. А. Нормативно-правовое обеспечение дистанционных образовательных технологий в системе повышения квалификации работников образования / Н. А. Гаврилов // Труды XII Всероссийской научно-методической конференции «Телематика-2005», 6-9 июня 2005: Издательство Санкт-Петербургского государственного университета информационных технологий, механики и оптики. –2005. - С. 184-186.

7. Трегубова Е. С. Самостоятельная работа в высшей медицинской школе и ее роль в формировании личности будущего специалиста / Е. С. Трегубова, Н. А. Петрова, О. Б. Даутова // Материалы Всероссийской научно-методической конференции «Психолого-педагогические

аспекты совершенствования качества медицинского и фармацевтического образования» посвященной 90-летию САМГМУ.–2009.-С. 160-161.

8. Мандриков В. Б. Особенности развития информатизации медицинского вуза на этапе создания системы качества образования / В. Б. Мандриков, А. Н. Голубев // Материалы Всероссийской научно-методической конференции «Психолого-педагогические аспекты совершенствования качества медицинского и фармацевтического образования» посвященной 90-летию САМГМУ.–2009. – С. 118-120.

9. Трегубова Е. С. Самостоятельная работа в высшей медицинской школе и ее роль в формировании личности будущего специалиста / Е. С. Трегубова, Н. А. Петрова, О. Б. Даутова // Материалы Всероссийской научно-методической конференции «Психолого-педагогические аспекты совершенствования качества медицинского и фармацевтического образования» посвященной 90-летию САМГМУ.–2009. – С. 160-161.